

Melojan opas

Melojan opas

- 3 JOHDANTO
- 5 MELANVILAUTTAJAT RY
- 7 MELONNAN ALOITTAMINEN
- 8 SEURAN VAJAT JA KALUSTO
- 9 SEURAN KALUSTON KÄYTTÖ
- 11 KAJAKKIEN KULJETUKSESTA
- 12 VINKKEJÄ VESILLE
- 14 MELO TURVALLISESTI
- 16 MELONTAREITTEJÄ

KUVAT:

Hannu Jalonen, Milla Kyllönen, Olli Lappi,
Pentti Mattila, Marjaana Niskanen

Melanvilauttajat myös netissä!

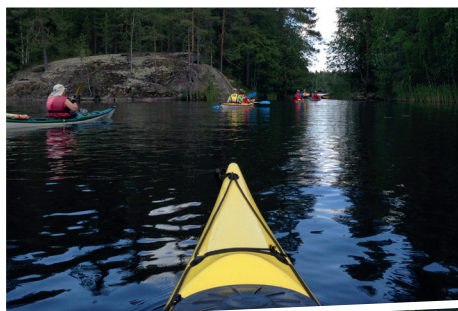
/groups/melanvilauttajat

melanvilauttajat.fi

melanvilauttajat.nimenhuuto.com

Johdanto

Kädessäsi on opasvihkonen jokaiselle melontaa Melanvilauttajat ry:ssä harrastavalle. Opas toimii erityisesti aloittelevan seuramelojan tukena, mutta tarvittaessa myös kokeneen meloijan muistin virkistykseenä. Vihkoseen on koottu hyödyllisiä ja välttämättömiäkin perustietoja ja -ohjeita seurassa toimimisesta sekä yhteisten vajojen ja kanoottien käyttämisestä. Oppaassa esiteltyjä yhteisiä sääntöjä ja ohjeita on jokaisen seuralaisen noudatettava. Vihkoseen on siis syytä perehtyä huolella ja se kannattaa säilyttää.

Jos oppaan linjauksiin tehdään merkittäviä muutoksia, postitetaan päivitetty opas jäsenille, tai muutoksista tiedotetaan muuten. Ajantasaiset maksutiedot löytyvät aina seuran nettisivuilta **melanvilauttajat.fi**.

Jos olet uusi jäsen, Melanvilauttajat toivottaa sinut lämpimästi tervetulleeksi seuraan ja melontaharrastuksen pariin!

Oppaaseen liittyvät kommentit ja muutosesitykset voi lähettää johtokunnalle. Yhteystiedot löytyvät seuran nettisivuilta.

Lue ajantasainen opas netissä, mukana myös karttoja ja videoita!

<http://melanvilauttajat.fi/melojanopas.pdf>

YLEISTÄ MELONNASTA

Melonnan harrastaminen sopii kaikille. Melonta on luonnonläheistä ulkoliikuntaa, jonka raskuuden ja keston voi jokainen valita itselleen sopivaksi. Melonnassa on myös useita alalajeja – jotkut harrastavat leppoisia iltamelontalenkkejä, toiset haluavat kokea vauhdin hurmaa kuohuvien koskien seassa. Näin on Melanvilauttajissakin. Kaikkien kohdalla melonta joka tapauksessa kohentaa sekä henkistä että fyysistä kuntoa.

Seuran kautta harrastettuna melonta on erittäin edullinen laji. Seuran vuosimaksut jäävät kymmeneen euroihin, kun omasta kanootista ja varusteista joutuu pulittamaan vähintään 1 000 euroa. Laadukas kajakki varusteineen maksaa helposti 2 000 euroa.

Lisätietoa melonnasta löydät esimerkiksi Suomen Melonta- ja Soutuliitto ry:n nettisivulta **www.melontajasoutuliitto.fi**.

Melanvilauttajien toiminta

MELANVILAUTTAJAT RY

Melanvilauttajat ry on perustettu 14.10.1985. Ennen Melanvilauttajia ei Keski-Suomessa ollut toimivaa melonta-seuraa vuosikymmeniin. Melanvilauttajien nimi juontaa juurensa melojien ensitervehdykseen vesillä – kaukaa melojista näkyy vain vilahtavia melojen lapoja. Seuramme on melonnan yleisseura, joskin kalustomme on pääosin retki- ja koskikajakkeja, mutta muutama kuntokajakki ja SUP-lauta sekä yksi avokanoottikin löytyvät. Kursitusta tarjoamme lähinnä melonnan perusteiseen sekä koskimelonnan alkeisiin.

YLEISTÄ MEVISTÄ

Melanvilauttajat eli tuttavallisemmin MeVi on melonnan yleisseura. MeVissä harastetaan kaikkia melonnan lajeja. Seuran kotipaikka on Jyväskylän ja toimintalueena Keski-Suomi. MeVin toimintaan kuuluvat esimerkiksi retket ja lenkit järvillä, merellä, joilla ja koskissa, melontakurssien ja -tapahtumien järjestäminen, yhteisten kanoottivajojen hallinnointi sekä kanoottien ja melontavarusteiden hankkiminen ja vuokraaminen seuran jäsenille. MeVi pyrkii edistämään monipuolista ja turvallista melontaharrastusta sekä melontamahdollisuuksia Keski-Suomessa.

YHTEISISTÄ ASIOISTA PÄÄTTÄMINEN

MeVillä on johtokunta, johon kuuluu puheenjohtaja (eli ylimelanvilauttaja) ja kuusi jäsentä. Lisäksi seuran johtoon kuuluu muita vapaaehtoisia toimihenkilöitä. Tärkeimmät päätökset tehdään seuran syys- ja kevätkokouksissa. Seuran ja johtokunnan kokoukset ovat kaikille jäsenille avoimia – ja muutenkin toimintaan kaivataan aina lisää uusia ahkeriojia! Lisää kannattaa kysellä vaikkapa johtokunnan jäseniltä.

SEURA-ASIOISTA TIEDOTTAMINEN

Tapahtumista, jäseneduista sekä yhteisistä retkistä ja lenkeistä saa ajantasaisinta tietoa seuran nettisivuilta www.melanvilauttajat.fi ja sähköpostilistalta, jolle voi liittyä nettisivujen yhteystietolomakkeen kautta. Toiminnasta ja tapahtumista tiedotetaan lisäksi muutaman kerran vuodessa postitettavalla seuralehdellä ja vajojen ilmoitustauluilla. Seuralla on myös oma puhelin (040 5633 828), joka on yleisimmin seuran puheenjohtajalla tai varapuheenjohtajalla. Soittamalla voi kysellä mistä tahansa akuutista seuraan tai melontaan liittyvästä asiasta.

MELONNAN PERUSKURSSI

Jos et ole aiemmin harrastanut melontaa tai jos et ole käynyt Suomen Melonta- ja Soutuliiton ohjeistuksen mukaista melonnan peruskurssia, uutena jäsenenä sinun täytyy osallistua MeVin melonnan peruskurssille. Kolme iltaa ja kymmenen tuntia kestäviä kursseja pidetään Tuomiojärven vesistössä lähes viikoittain toukokuun lopusta heinäkuun alkuun.

Kurssit sisältävät muun muassa perehtymistä melontaan lajina ja harrastuksena, tutustumista melonnassa käytettäviin kajakkeihin ja varusteisiin, melontatekniikoiden harjoittelua sekä pelastautumisharjoitteita. Lisätietoa kursseista saat nettisivuilta.

VAJAKOULUTUS

Jos olet aiemmin harrastanut melontaa tai jos olet käynyt virallisen melontakurssin, voit liittyä suoraan MeViin (tällöinkin seuran kurssille osallistuminen on suositeltavaa). Seuran kaluston käyttöoikeuden ja vajojen avaimen saadaksesi sinun on kuitenkin osallistuttava ns. vajakoulutukseen, jossa perehdytään toimintatapoihin vajoilla ja seuran kalustoa käytettäessä. Näitä koulutuksia järjestetään yleensä vajatalkoiden ja peruskurssien yhteydessä – lisätiedot ja tarkat koulutusajat löydät nettisivuilta.

Melonnan aloittaminen Melanvilauttajissa

Melontaharrastuksen alkuvaiheessa on erittäin suositeltavaa lisätutustua kaluston käyttämiseen ja seudun melontareitteihin seuran yhteisten viikoittais-ten lenkkien ja retkien kautta. Yleisesti yhteiset lenkit ja retket muodostavat seuratoiminnan rungon.

VIKKOLENKIT

Yhteiset tiistai- ja torstailenkit pyörivät koko kesän toukokuulta syyskuulle. Tiistaina lenkit lähtevät Naattialta ja torstaina Tuomiolta. Tule vajalle niin ajoissa, että ehdimme vesille kello 18. Lenkille lähtijät sopivat keskenään reitistä, vauhdista ja kohteesta. Yhdessä on mukavampaa, turvallisempaa ja opettavaisempaa meloa kuin yksinään. Osa viikkolenkeistä on ohjattuja.

Suosittelimme viikkolenkeille ilmoittautumista nimenhuudossa:

melanvilauttajat.nimenhuuto.com, näin muutkin näkevät onko melontaseuraa tulossa. Nimenhuudon sivulla on ohjeet ”joukkueeseen” liittymistä varten. Nimenhuudossa on myös joidenkin muiden, kuten talvisten uimahalliharjoitusten ilmoittautumiset.

PITKÄT RETKET

Viikkolenkkien lisäksi järjestetään vuosittain muutamia pidempiä retkiä eri puolille Suomea, koskimelajat tekevät yleensä myös retken Pohjois-Ruotsiin. Retkimelontakohteina ovat olleet esim. Etelä-Konnevesi, Puula, Päijänteen kansallispuisto, Saimaa, Itämeri ja Inarijärvi. Joukkueemme on myös osallistunut Suomi Meloo -kanoottiviestiin, Suomen suurimpaan melontatapahtumaan, joka kiertää viikon verran vuosittain vaihtuvassa kohteessa.

TURVALLISUUSHARJOITTELU

Turvallisuusharjoittelu kuuluu olennaisena osana melontaan. Kesäisin järjestetään esimerkiksi ns. puljauspäiviä Tuomiolla – tapahtuman tarkoituksena on reskuttamisen (pelastamisen ja pelastautumisen), tuen-
tojen sekä eskimokäännöksen harjoittelu porukalla. Kevättalvisin järjestetään uimahallikursseja, joilla hiotaan lämpimässä ja kirkkaassa vedessä tuenta-, reskus- ja eskimokäännöstaitoja.

KOSKIMELONTAKURSSI

Jos koskimelonta kiinnostaa, niin seuran koskimelonnan peruskurssi pidetään yleensä heinäkuun lopussa tai elokuun alussa. Kurssilla perehdytään melontaan virtaavassa vedessä ja koskissa. Koskimelontataidoista on hyötyä myös melottaessa aallokossa merellä ja järvellä.

Seuran vajat

Seura pyrkii tarjoamaan jäsentensä kanooteille toimivat säilytystilat sekä toisaalta jäsenille lainattavia kanootteja ja varusteita.

MeVillä on Jyväskylässä neljä kanoottivajaa. Yksi sijaitsee Tuomiojärven uimarannan edustalla ja kolme päätukikohdassa Naattialla Päijänteen rannalla. Kaupunki omistaa Tuomion vajarakennuksen, Naattian vajot on rakennettu talkoilla. Tuomiolta löytyvät seuran koskikajakit, muovinen retkikalusto, SUP-laudat sekä yksi avokanootti,

Naattian ensimmäisen vajan ensimmäinen puolisko on varattu seuran kuitukajakeille. Naattian vajojen 2 ja 3 kanootit ovat yksityisiä. Kanoottien lisäksi seura omistaa meloja, aukkopeitteitä, melontalivejä, kaksi kanoottitraileria, märkäpukuja ja muuta melonnassa tarvittavaa välineistöä – kaikki ovat seuralaisten lainattavissa tai vuokrattavissa.

OMAN KANOOTIN SÄILYTTÄMINEN SEURAN VAJASSA

Jos kaipaat kanootillesi säilytystilaa seuran vajasta, ota yhteys vajapaikkavastaavaan. Seura on vakuuttanut kaikki vajoissa säilytettävät kanootit.

Vajapaikkavuokrat on maksettava vuosittain, muutoin kanoottia ei saa säilyttää vajassa. Jos vajapaikkavuokraa ei makseta vuoden loppuun mennessä, on seuralla oikeus joko poistaa kanootti vajasta tai ottaa se yleiseen seurakäyttöön. Parhaat vajapaikat (alhaalla ja ovien lähellä) on varattu aktiivikäytössä oleville kanooteille – vähäisessä käytössä olevat kanootit siirretään vajojen taka- ja yläosiin.

Vajapaikkavuokran maksaessaan ja vastaanottaessaan vajapaikan jäsen hyväksyy edellä mainitut periaatteet.

VAJOJEN KÄYTTÖSTÄ

Ensimmäinen askel seuran vajojen ja kaluston käyttämiseen on oman avaimen hankkiminen. Jotta voi saada avaimen, tulee tietysti olla seuran jäsen. Suositeltavaa on myös se, että on maksanut joko käyttöoikeusmaksun tai vajapaikan vuokran. Jäsenen pitää myös osallistua joko melontakurssille tai vajakoulutukseen. Avaimen saa esittämällä kuitin maksetusta avainpantista. Saatuaan vaja-avaimen haltuunsa ja osallistuttuaan vajakoulutukseen jäsen voi käydä vajoilla omatoimisesti. Vaja-avain on ehdottomasti palautettava, jos sitä ei enää tarvitse.

Seuran kaluston ja varusteiden käyttäminen

Jäsenet voivat käyttää seuran kanootteja joko päivävuokralla tai maksamalla käyttöoikeusmaksun.

VUOKRAUSKÄYTTÖ

Jos jäsen on maksanut pelkästään jäsenmaksun, tulee kalusto vuokrata.

KÄYTTÖOIKEUSKÄYTTÖ

Jos jäsen on maksanut jäsenmaksun ja käyttöoikeusmaksun, niin yhtä kajakkia voi käyttää ilmaiseksi yhdellä kertaa maksimissaan 48 tuntia – tämän jälkeen alkavista vuorokausista on maksettava erikseen. Yhteisillä seuraretkillä käyttöoikeusmaksu kattaa myös kahta vuorokautta pidemmät laina-ajat. Käyttökertojen lukumäärää ei ole rajattu.

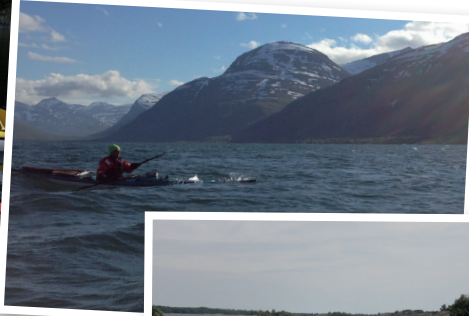
KAJAKKIIN KUULUVAT VARUSTEET

Kanootin vuokratessaan tai lainatessaan saa käyttää ilmaiseksi kanootin yhteyteen kuuluvia varusteita. Näihin kuuluvat melontaliivi, mela, aukkopeitto, sieni, melankarkuremmi, melakelluke, pumppu, varamela, EA-laukku, kanoottikärret,

märkäpuku ja kansikompassi. Melontaliivien ja aukkopeiton käyttäminen sekä sienen ja pumpun mukaan ottaminen on pakollista. Kajakkia muihin vesistöihin kuljettaessaan saa käyttää ilmaiseksi vajoilta löytyviä hihnoja ja kiinnitystelineitä. Varusteita saa kerrallaan lainata yhden välttämättömän setin.

VUOKRA- JA KÄYTTÖ-OIKEUSKÄYTÖN EHDOT

Jäsen saa käyttää seuran kanoottia rajoituksetta päivamelontaan ja korkeintaan kahden vuorokauden melontaretkiin siinä vesistössä, jonka rannalla vaja sijaitsee. Pidemmille retkille ja muihin vesistöihin kaluston lainaamisesta on aina sovittava erikseen soittamalla seuran puhelimella tai vajavastaavalle – näin varmistetaan kaluston saatavuus yhteisiin tapahtumiin (retkille ja kursseille) ja kanoottien oikeaoppinen kuljettaminen muualle. Koskikajakit voidaan kuljettaa ilman erillistä ilmoitusta kahden vuorokauden ajaksi pois vain vesistöstä.

SEURARETKET

Jos jäsen on maksanut käyttöoikeusmaksun, niin myös kahta vuorokautta pidemmillä virallisilla seuran retkillä kaluston ja varusteiden käyttäminen on ilmaista. Kanootin tai varusteiden viemisestä seuraretkelle ei tarvitse erikseen sopia, riittää kun teet varauksen varauslistaan.

KANOOTIN VUOKRAUS SEURAAAN KUULUMATTOMILLE

Seuran jäsen voi kertaluonteisesti viedä yhden vieraan alle neljän tunnin kokeilumelonalle jäsenhinnalla. Emme pääsääntöisesti vuokraa kalustoa seuran ulkopuolisille, mutta jäsen voi vuokrata yhden kanootin seuran kuulumattomalle, kunhan on itse mukana. On erittäin suositeltavaa, että jokainen MeVin kalustoa käyttävä on jäsen ja käynyt melonnan peruskurssin – näin varmistetaan turvallisuus ja kaluston oikeaoppinen käyttäminen.

KANOOTIN VARAAMINEN

Jäsen voi varata yhden kanootin itselleen tulossa olevaa retkeä varten. Varaaminen tapahtuu vajoilla olevien varauskalentereiden avulla. Varauksia ei saa tehdä säännöllisiä iltalenkkejä tai vastaavia varten. Varattaessa on aina ilmoitettava varaajan nimi ja yhteystiedot sekä mahdollisimman tarkasti varausaika ja se mihin aikoo kanootin viedä. Varaus raukeaa, jos kanoottia ei ole haettu kahden tunnin sisällä varauksen merkitystä alkamisajasta. Turhia varauksia kannattaa välttää.

VASTUUT JA MUUTA HUOMIOITAVAA

Seuran kalustoa lainatessaan tai vuokratessaan jäsen on vastuussa sekä itsestään että seuran kanootista ja varusteista. Vuokratessaan kanootin seuran kuulumattomalle, jäsen on vastuussa sekä kanootista että seuran kuulumattomasta melojasta. **Useamman kuin yhden seuran kuulumattoman melojan saa viedä seuran kalustolla melomaan ainooastaan koulutettu melontaohjaaja.**

Jos kanootti tai joku varusteista särkyy tai katoaa käyttäjän virheen vuoksi, on käyttäjä velvollinen korvaamaan tai korjaamaan vahingon. Mahdolliset vauriot kalustolle tai varusteille on pääsääntöisesti aina korjattava itse. Jos vikaa ei osaa korjata, niin vahingosta on ilmoitettava vajavastaavalle tai MeVin kännykkään. Rikkinäinen kanootti on ehdottomasti merkittävä ja kirjoitettava vian kuvaus vikavihkoon.

Kurssien ja muiden seuratapahtumien aikaan seuran kajakit ja traileri on ensisijaisesti varattu niille.

Ohjeiden vastainen käytös johtaa seuran kaluston käyttöoikeuden menettämiseen määräajaksi.

Kajakien kuljetuksesta

Kanootteja voi kuljettaa vajoilta muiden vesistöjen äärelle joko auton katolla tai trailerilla. Yleensä 1–2 kanoottia kuljetetaan auton katolla ja tätä suuremmat määrät trailerilla. **Auton kuljettaja on aina vastuussa kuormasta ja sen kiinnityksestä.**

YLEISOHJEITA KULJETUSTA VARTEN

- Kanootit pitää kuljettaa tyhjinä.
- Kiinnitä kanootti luotettavilla kuormaliinoilla. Vajoilta voit lainata näitäkin. Etuosastaan kajakki on hyvä kiinnittää varmuudeksi kahdella liinalla. Räikkä-liinoja ei saa käyttää kajakien kiinnittämiseen. Älä muutenkaan kiristä hihnoja liian tiukalle.
- Muista kiinnittää sokkopeitot ja kansiluukut huolella.
- Varmista kuormaliinojen pysyvyys ja kireys matkan aikana.

KULJETUS AUTON KATOLLA

- Kiinnitä taakkateline huolella auton rakenteisiin.
- Tarkista rekisteriotteesta ettei auton suurin sallittu kattokuorma ylity. Yksikökajakit painavat 20–25 kg.
- Käytä kuljettamiseen ainoastaan tarkoitukseen suunniteltuja kanoottitelineitä – näitä voit lainata vajalta.
- Kaksikkoa kuljettaessa täytyy olla erityisen huolellinen. Lyhyellä autolla eli lyhyellä taakkatelineiden kiinnitysvälillä ei kannata yrittää kuljettaa pitkää kaksikkoa.
- Kanootti saa ulottua edestä enintään yhden metrin ja takaa enintään kaksi metriä ajoneuvon uloimman osan ulkopuolelle. Etuylitys ja yli metrin takaylitys on aina merkittävä huomiolipulla.
- Kanootin painopisteen pitää kuljettaessa olla telineen keskellä.
- Kanootin voi sitoa kiinni autoon kuljetustelineen lisäksi perästä ja keulasta – tällöin karkiliinoja ei saa kiristää liian tiukalle.

KULJETUS TRAILERILLA

- Traileri on pääsääntöisesti varattu seuran tapahtumia varten.
- Traileriin käy sama avain kuin seuran vajoihinkin. Varaaminen ja käytön merkitseminen samalla periaatteella kuin kanoottienkin.
- Tarkista liikkeelle lähtiessä trailerin kunto, erityisesti renkaiden ilmanpaine.
- Ota mukaasi rekisteriote tai sen kopio, löytyvät kakkosvajan ilmoitustaululta.
- Tarkista valojen ja jarrujen toiminta.
- Kiinnitä kanootit siten, etteivät ne pääse liikkumaan sivu- tai pituussuunnassa.
- Suojaa kalusto siten, ettei se hankaudu kiinnitysrautoja vasten.
- Muista lukita traileri kettingillä pysäköityäsi kärryn Naattialle tai aisalukolla muualla.
- Vararengasta säilytetään vajassa kaksi.
- Jos joudut peruuttamaan traileria ahtaassa paikassa, suositeltavaa on irrottaa traileri autosta ja siirtää se käsin.

TOIMINTA VAJALLA ENNEN MELOMAAN LÄHTEMISTÄ

- Tarkista ehdottomasti kanoottien varauskalenteri vapaiden kanoottien löytämiseksi. Huomioi mahdolliset seuraretket ja -tapahtumat.
- Valitse kanootti mieltymystesi mukaan ja turvallisuus huomioiden. Valitse vain oma tai seuran kanootti – seuran kalusto on merkitty MEVI-teksteillä. Apua valintaan saat esimerkiksi vajojen ilmoitus-taulujen kanoottilistauksesta. Vaativaan keliin tai pitkälle retkelle ei kannata lähteä tuntelemattomalla kanootilla. Valitse taitojesi ja kykyjesi mukainen kanootti.
- Kanna kanootti ulos vajan edustan pukeille tai mahdollisimman tasaiselle ja pehmeälle alustalle.
- Valitse kanoottiin kuuluvat varusteet mieltymystesi mukaan ja turvallisuus huomioiden. Pakollisia varusteita ovat mela, melontaliivit, aukkopeitto, kuivaussieni ja tyhjennyspumppu. Jos et hallitse eskimokäännöstä ja olet liikkeellä yksin, niin myös melakelluke on pakollinen varuste. Tarkista että melontalii-veissä on pilli – jos ei ole, vaihda liivit. Hämärässä tai pimeällä meloessa on kajakin takakannelle kiinnitettävä valkoista valoa antava lamppu.
- Tarkista kanootin ja varusteiden kunto. Tarkista erityisesti kanootin käytettävyys (evä/peräsin, jalkatuet, istuin, lastitilat) ja kelluttavuus (vesitiiviit lastitilat tai täydet ilmapussit) sekä melan, aukkopeiton ja melontaliivien kunto.
- Täytä vajakirja huolellisesti. Vajakirjaan on merkittävä käyttäjän nimi, puhelinnumero, käytettävä kalusto, lähtöaika, arvioitu paluuaika ja lenkin suunta. Pyri ilmoittamaan retkesi kesto ja suunta mahdollisimman tarkasti – nämä ovat olennaisia tietoja kaluston käytön ja turvallisuuden kannalta. Jos et ole palannut ajoissa, peräsi saatetaan lähettää etsintäpartio.

Vajakirjan avulla seurataan myös kaluston käyttöä ja vuokrien maksamista.

- SUP-laudoilla meloessa varaudu aina kas-tumiseen eli tarvittaessa neopreenit/kuiv-apuku päälle ja vaihtovaatteet vesitiiviisti mukaan. Vältä melomista satama-alueilla, veneväylillä ja vilkkaasti liikennöidyillä alueilla. Käytä aina karkuremmia ja ota mukaan kelluntavälineet, puhelin vedenpitävään pussiin ja käytä hämärässä valkoista merkkivaloa.

TOIMINTA RANNALLA ENNEN MELOMAAN LÄHTEMISTÄ

- Säädä jalkatuet sopivalle etäisyydelle – tämä on tehtävä mahdollisimman tasaisella ja pehmeällä alustalla. Testaaminen on ehdottomasti kiellettyä kivikolla, soraikolla tai vajan edustan pukeilla – kajakit eivät kestä pistemäistä painoa.
- Säädä tarvittaessa peräsinen vaijerien pituus.
- Säädä tarvittaessa selkätuen etäisyys (meloessa selkätukea ei tarvita – siihen nojataan vain tauoilla).
- Pakkaa kanootti tasapainoisesti. Painavat tavarat sijoitetaan yleensä mahdollisimman alas sekä lähelle kanootin keskispistettä. Tue painavat tavarat siten, etteivät ne pääse liikkumaan.
- Sulje pakkausluukut huolellisesti – jos lastiluukku tipahtaa veteen, se painuu pohjaan. Jos huomaat jonkun lastiluukun karkunaru katkenneen tai olevan huonossa kunnossa, uusi naru. Naruja löytyy yleensä vajojen työkalupakeista.
- Älä raahaa kanoottia rannalla, vaan kanna se siististi veteen saakka.
- Vesille mentäessä on kiellettyä työntää melalla pohjasta vauhtia – tämä on tyyppillisin tilanne, jossa mela katkeaa.

Vinkkejä vesille

TOIMINTA MELOESSA

- Kierrä yksityisrannat ja -laiturit aina riittävän kaukaa, vähintään 50 metrin päästä. Naattialla olemme saaneet palautetta melomisesta liian lähellä yksityistontteja.
- Kierrä lintujen pesimäpaikat ja lokkiluodot. Valistunut meloja suojelee luontoa.
- Käytä varoen peräsinä, evää ja jalkatukia – nämä ovat yleisimmin seuran kajakista hajoavia osia. Hajoaminen johtuu tavallisesti vääränlaisesta käytöstä (liian lähelle säädetty jalkatuet tai polkusimet, tukien tai polkusimien potkiminen kantapäillä, eväsäätimen runnominen väkisin jne.).
- Jos rantaudut luonnonrannoille, on rantautuessa varottava kanootin pohjan ja melan vaurioitumista. Tätä varten vajoilla on ”lötköpötköjä” jonka voi laittaa kanootin pohjan alle rantautuessa sekä puisia keppejä, joita voi käyttää tukena.

VAJALLE PALATESSA

- Rantaudu varovasti. Muista nostaa evä/ peräsin.
- Kanna kanootti vajan edustan pukeille.
- Puhdista ja kuivaa kanootti huolellisesti vajasta löytyvillä sienillä ja räiteillä – näin seuraavan melojan on miellyttävämpää käyttää kanoottia ja kanootti myös säilyy paremmassa kunnossa (vesi ”syö” erityisesti kajakien välilaipioita).
- Aukaise kansiluukut ja jätä luukut avoimiksi.

- Tarkista kajakin kunto ja tarvittaessa huolla kajakki. Jos et osaa korjata kajakkia itse, ilmoita kajakin kunnosta vajavastavalle tai MeVin kännykkään. Rikkinäinen kajakki on ehdottomasti merkittävä ja vika kirjattava vikavihkoon.
- Nosta kajakki varovasti vajatelineeseen oikealle paikalleen, keula edellä jottei evä vaurioidu.
- Ripusta rätit kuivumaan kuivausnaruille – ämpärisissä ne eivät kuivu koskaan!
- Huuhtelee tarvittaessa melontaliivit ja aukkopeitto, ja ripusta ne kuivumaan ilmavasti (aukkopeitto kajakin kärkeen, näin seuraavan melojan ei tarvitse etsiä peittoa).
- Laita mela siististi telineeseen oikeaan paikkaan (Tuomion vajalla on eri hyllyt kuppi-, retki- ja koskimeloille).
- Kuittaa saapumisesi vajakirjaan.
- Siivoa vaja. Jätä vaja vähintään yhtä siistiin kuntoon kuin mitä se oli tullessasi.
- Vie mieluiten omat roskasi vajalta – joku joutuu vajojen roskikset kuitenkin tyhjentämään.
- Jos huomaat vajakirjasta että joku on jättänyt palaamatta ilmoittamaansa aikaan mennessä, voit soittaa ja kysyä onko kaikki kunnossa.

Melontaturvallisuudesta

Oikealla asenteella ja oikein varustein har-
rastettuna melonta ei ole vaarallinen laji.
Turvallisuuskohdat pitää kuitenkin
jokaisen tiedostaa harrastamiseensa liit-
tyen – melonnassa on riskinsä, erityisesti
kylmien vesien aikaan. Tärkeintä on välttää
mahdollisia vaaratilanteita ennakolta.
Turvallisuutta myös pitää harjoitella –
hätätilanteessa ei voi alkaa opettelemaan
toimimista hätätilanteessa. Hyödyllistä ja
suositeltavaa on osallistua melonnan pe-
rus- ja jatkokursseille, uimahallikursseille,
puljauspäiviin ja turvallisuustapahtumiin.

TYYPILLISIÄ RISKEJÄ

- Tyypillisin riskitilanne melonnassa on kaatuminen kanootin kanssa ja tästä seuraava veden varaan joutuminen. Kaatuminen vähintään säikäyttää aina, mahdollista on myös loukkaantuminen sekä varusteiden kastuminen ja hukkaaminen. Erityisesti kylmien vesien aikaan kylmettyminen ja jopa hypotermia uhkaavat veden varaan joutunutta.
- Erilaiset nyrjähdykset, venähdykset ja muut loukkaantumiset ovat melonnasakin aina mahdollisia – yleisimmin rannalla liikuttaessa, vesille mentäessä, vesillä kaaduttaessa ja rantauduttaessa.
- Eksymisen riski on olemassa erityisesti tuntemattomissa vesistöissä, hämärän ja pimeän aikaan sekä muuten haastavissa olosuhteissa.
- Lämpöhalvauksen riski on olemassa erityisesti kuumimpaan kesäaikaan. Nestehukka voi yllättää myös kylminä vuodenaikoina – meloja hikoilee märkäpuvuissaan ja muissa varusteissaan yleensä melkoisesti.
- Sairauskohtauksen (esimerkiksi astma tai diabetes) riski on melonnan aikakin olemassa.

- Muista tarkkailla liikennettä myös kajakkeja auton katolle tai traileriin pakatessa, tyypillisesti olemme melontapäivän jälkeen liian keskittyneitä pakkaamiseen ja unohtamme tiellä kulkevat autot.

MITEN VÄLTÄT RISKIT

- Ole valmistautunut veden varaan joutumiseen – opettele kursseilla oikeat turvatekniikat, varustaudu oikein ja vältä turhia riskejä.
- Käytä aina melontaliivejä ja aukkopeittoa. Ota melontaretkille mukaan myös vähintään tyhjennyspumppu ja kuivaussieni. Jos et osaa eskimokäännöstä, ota aina mukaasi melakelluke. Pidemmällä retkillä varamela on suositeltava varuste, samoin porukalla retkeillessä hinausvyö.
- Käytä aina kypärää koskissa.
- Pidä melasta kiinni kaatuessasi. Kiinnitä tarvittaessa mela kajakkiin karkuremmillä. Yksin melottaessa ilman melaa on lähes mahdotonta päästä takaisin kajakkiin.
- Valitse reittisi olosuhteiden, kokemuksen ja kuntosi mukaan. Vältä suurten selkien ylittämistä.
- Melo mieluiten kaverin tai kavereiden kanssa.
- Pidä aina lähettyvilläsi eli liivien taskussa vesitiiviisti pakattu kännykkä. Vältä veneväyliä ja laivareittejä. Ylitä väylät kohtisuoraan. Muista ettei isoista aluksista usein ole helppoa huomata yksittäistä kajakkia ja melojaa.
- Varo laivojen ja veneiden aaltoja, ne ovat usein luonnonaaltoja teräväreunaisempia.
- Hämärässä meloessasi pidä aina mukana vesitiivistä lamppua – muuten et voi mitenkään tiedottaa sijainnistasi veneilijöille tai mahdollisille pelastajille. Kiinnitä valkoista valoa säteilevä lamppu myös takakannelle.

- Pidä joko liivintaskussa tai kansinarujen alla energiapitoista naposteltavaa ja juotavaa, ja varaa eväitä mukaan hiukan arvioimaasi kulutusta enemmän.
- Tarkkaile sääolosuhteita ja omaa jakamistasi. Älä ota turhia riskejä ja tunne rajasi.
- Opettele suunnistamaan ja lukemaan karttaa vesillä. Ole selvillä siitä, missä olet menossa – tämä helpottaa pelastautumista ja mahdollista pelastamista.
- Suojaudu auringonpaisteelta, käytä tarvittaessa aurinkovoidetta ja päähinettä.
- Pidä aina mukana kattavaa EA-pakkausta. Seuralla on vapaasti lainattavia EA-laukkuja. Seuran laukuista löytyy esimerkiksi urheiluteippiä, ensiside, ideaaliside, särkylääkkeitä, laastareita, sideharsoa, kylmägeeliä, asetyylisalisyyliä sisältäviä lääkkeitä, vatsalääkkeitä, kyy-pakkaus ja hypotermiapeite.
- Osallistu tarvittaessa rohkeasti uudelleen melontakurssille. Osallistu myös seuran uimahallikurssille ja pelastautumistapah-tumiin.

MELONTA KYLMIEN VESIEN AJKAAN

- Noudata ehdottomasti edellisiä ohjeita.
- Pukeudu aina veden lämpötilan mukaan – ei ilman! Vesi kylmentää 32 kertaa ilmaa

nopeammin. Alle 10-asteisessa vedessä ihminen menettää toimintakykynsä jopa vain parissa minuutissa.

- Jos vesi on alle 10-asteista, melojan pitää käyttää kuivapukua tai märkäpukua sekä melontatakia ja -housuja. Alle 15-asteisen veden aikaan kannattaa käyttää vähintään melontatakia ja -housuja. Erityisesti keväisin vajoilla näkee turhan kevyesti pukeutuneita melojia.
- Pidä aina mukana vesitiiviisti pakattu varavaatekerta.

JOS ONNETTOMUUS SATTUU

- Tärkeintä on säilyttää maltti ja pysyä rauhallisena: tee selkeä tilanneanalyysi ensin.
- Toimi ripeästi ennalta pohdittujen, suunniteltujen ja opeteltujen toimintatapojen mukaisesti.
- Anna tarvittaessa ensiapua.
- Hälytä tarvittaessa lisää apua (112). Hätätilanteessa voit saada hätäkeskuksesta myös toimintaohjeita elvytykseen tms.
- Pyri tarvittaessa mahdollisimman nopeasti avun lähelle suojaiselle rannalle.
- Jos joudut veden varaan, etkä pääse takaisin kanoottiin, pyri saamaan mahdollisimman suuri osa vartalostasi ylös vedestä. Pidä raajat lähellä vartaloa. Hälytä pikaisesti apua.
- Tiedota vakavasta vaaratilanteesta tai onnettomuudesta aina myös seuran johtohenkilöitä.

Reittejä ja melontakohteita

JÄRVIKOhteita JA -REITTEJÄ

Tourujoen vesistö sopii mainiosti melontaharrastuksen aloittamiseen ja kuntolennkimelontaan. Vesistö on suojainen ja rannat ovat aina kohtuullisen lähellä. Tourujoen vesistössä voi meloa Tuomiojärvellä, Palokajärvellä, Alvajärvellä ja Korttajärvellä sekä järviä yhdistävillä jokiosuuksilla.

POHJOIS-PÄIJÄNNE on meviläisten säännöllisin melonta-alue. Tyypillisiä lenkkejä ovat vierailu Jyväsjärvellä sekä Vuorisalon, Porosaarten, Säynätsalon ja Muuratsalon kierrot. Mukavia melontakohteita alueella ovat Hotelli Alba Jyväsjärvellä, Päijänteen virkistysalueyhdistyksen ylläpitämä Kalasaari (sauna ja grillikatos), Noukanniemi (kahvila), Vaajakosken Naissaari (kahvila), Metsähallituksen Teerilahden laavu, Haikan kahvila Muuratsalossa, Sudensaari Ristiselällä, virkistysalueyhdistyksen Mikonniemi Muuratsalon eteläkärjessä ja Jyväskylän kaupungin ulkoilualue Mämminiemi Ristiselän itälaidalla.

LEPPÄMARATON on kokemuksellinen kokopäivän melontareitti Päijänteellä ja Leppävedellä. Maraton aloitetaan melomalla Vuorisalon eteläkärjen sivuitse Turanlahdelle, jolta kajakit kannetaan Lepäslammelle. Lammen melonnan jälkeen kajakit kannetaan Leppävedelle. Leppävetä pitkin melotaan Leppälahden kahvilalle tai Metsähallituksen Ketvenensaareen tauolle. Päijänteelle palataan Vaajakosken kanavan kautta.

PUULA on oiva retkimelontajärvi. Puula on lähellä, siellä on paljon luonnonsuojelualueita ja siten vapaita rantoja sekä melontaan sopivia rantautumis- ja yöpymispaikkoja. Puualta on julkaistu luontomatkailukartta, jota voi käyttää retkeillessään alueella.

KEITELE-PÄIJÄNNE -KANAVAREITTI

soveltuu mainiosti järvimelontaan. Retken voi aloittaa vaikka Äänekoskelta, ja meloa Paatelan ja Kapeen kanavien kautta Varjolan tilan lähelle yöksi. Seuraavana päivänä voi jatkaa Kuusaan kanavan, Laukaan Saraaveden, Kuhankosken kanavan, Leppäveden ja Vaajakosken kanavan kautta Päijänteelle. Laukaan Vuonteen seutu on erityisen kauniista – matkalla voi pysähtyä vaikka Ruusulan marjatilalla.

JOKI- JA KOSKIREITTEJÄ

WANHA WITONEN on kahden päivän joki-, koski- ja järvireitti Petäjävedeltä Jämsänkoskelle. Wanhalta Witoselta on julkaistu melontareittikartta, jota voi kysyä Jämsän matkailupalveluista. Tuomiojärven vajalta on myös lainattavissa tämä kartta. Reitillä on jonkun verran helppoja koskia. Yöpyä voi vaikka Salosveden rannalla Rantapirtillä.

SAARIJÄRVEN KOSKIREITTI on Keski-Suomen vauhdikkain ja pisin jokireitti, melomaan pääsee niin järvellä, joella kuin koskessakin ja maisemat vaihtelevat umpimetsästä viljelysmaihin. Reitin melontakarttaa voi tiedustella Saarijärven matkailupalvelusta. Osa karttaan merkityistä rantautumispaikoista on lepikoitunut. Reitti alkaa Kyyjärveltä ja päättyy Saarijärven keskusta, toki reitistä voi meloa vain osiakin ja se on melottavissa sekä avokanootilla että retkikajakilla.

NAARAJOEN MELONTAREITTI on erittäin viehättävä ja rauhallinen joki-, järvi- ja koskireitti. Reitti alkaa Pieksänmaan Naarajärveltä. Kahden päivän retkellä voi yöpyä voi vaikka Porsaskoskella ja päättää reissunsa Kyyveden pohjoisosiin. Halutessaan matkaa voi vielä jatkaa Kyyvedeltä Läsänkosken kautta Puulalle.

KONNEVESI-LAUKAA on vaihteleva parin päivän järvi- ja koskireitti. Pääosin reitillä melotaan järviä pitkin, mutta välissä on myös koskia. Yöpyä voi vaikka Korholan tilalla Kärkkäälässä.

KOSKIMELONTAKOhteita

Seuraavassa on lyhyesti esiteltynä muutama, noin tunnin ajomatkan päässä Jyväskylästä oleva, nimenomaan koskimelontaan sopiva kohde. Tässä ei ole koskiluokitusta kaikista eikä laskuohjeita yhdestäkään koskesta. Jokaisen melojan on itse katsottava ja arvioitava riittävätkö omat taidot kosken turvalliseen laskemiseen. Muista, että aina on mahdollista jättää koski laskematta. Koskimelontakurssilta saa hyvät perusvalmiudet, joita voi sitten harjoitella melontakaverien kanssa.

KAPEENKOSKI Äänekoskella. Kuhnasta Vatianjärveen laskeva luokitukseltaan II-luokkaa oleva Kapeenkoski lieene lähialueen koskista ainut, joka on hyvin melottavissa myös vähävetisinä kesinä. Melonnan voi aloittaa ja lopettaa kanavan parkkipaikalta. Koskiosuus koostuu muutamasta pienemmästä virtapaikasta ja kahdesta koskesta, joista ensimmäinen on vasemmalle kaartava Luijankoski, jonka oikeassa reunassa on erittäin voimakas akanvirta. Luijassa on hyvä harjoitella akanvirrasta virtaan lähtöjä ja virran yli lossausta. Luijasta kilometrin päässä tulee Kapeenkoski, joka on suora, mutta muutama iso aalto sekä loppuosassa kosken ja järven rajapinnan väliset pyörteet pitävät kyllä melojan virkeänä. Tulvahuipun jälkeen koskeen muodostuu myllyn kohdalle kosken keskelle surffaamiseen sopiva aalto.

KUUSAANKOSKI Laukaassa on Vatianjärvestä Saraveteen laskeva II-luokan koski, jonka alaosa on matala ja kivinen. Hyvä koski laskuharjoitteluun, sillä tämän noin 200-met-

risen pikapyrähdys voi laskea useaa eri laskulinjaa pitkin, toki omat taidot, virran voimakkuuden ja kivet huomioiden.

KONNEKOSKI Rautalammillä on suora, lyhyt, helposti laskettavissa oleva koski, jonka ainoa viehätys melojan kannalta on kosken yläosassa oleva stoppariaalto, jossa pystyy freestylekajakilla harjoittelemaan liikkeitä. Erityisenä vaaratekijänä ovat kosken läpi ajavat moottoriveneet, jotka etenkin ylävirtaan mennessään tarvitsevat vauhtia, eikä aallon kuopassa olevaa melojaa ole helppo havaita veneestä käsin. Etelärannan kalastuslaiturin päässä on melojista varoitettava huomiolippu, joka on nostettava ylös melonnan ajaksi. Täysin ei lippuun voi luottaa, vaan meloessa on pidettävä jatkuvasti silmällä veneitä.

SAARIJÄRVEN REITILLÄ on useita koskimelonnan perusteet hallitsevalle sopivia koskia. Lyhyempiä ovat Riekon-, Muittarin-, Haapa- ja Kalmukoski, jotka voi laskea uudelleen kantamalla kajakin takaisin ylös. Muutamasta lähes peräkkäisestä I-II-luokan koskesta koostuva Heijostenkosket on yli kilometrin pituinen alamäki. Aloituspaikka on Heijostenmäen laavupaikka, ja Hepolammen sillan kupeeseen noin kilometrin joki-järviosuuden jälkeen on hyvä nousta tielle. Aloitus- ja lopetuspaikan väli on tietä pitkin kolmisen kilometriä, joten käteväntä on lähteä liikkeelle kahdella autolla, jolloin pienellä sukkuloinnilla kosket voi meloa useampaankin otteeseen. Saarijärven seudulla voi tehdä mukavan koskipäivän laskemalla Heijoset kahteen kertaan ja sitten vaikka muutaman kerran Riekkonkoski noista lyhyemmistä. Reitien koskista löytyy kuvaukset Melontareittioppaasta ja Saarijärven koskireitin kartasta.

Saarijärven seudulla voi tehdä mukavan koskipäivän laskemalla Heijoset kahteen kertaan ja sitten vaikka muutaman kerran Riekonkoski noista lyhyemmistä. Reitin koskista löytyy kuvaukset Melontareitti-oppaasta ja Saarijärven koskireitin kartasta.

VILPPULANKOSKI Vilppulan keskustan tuntumassa on siltipilarien luonteeltaan kahteen täysin erilaiseen lasku-uomaan jakama noin parisataametrinen suora koski. Oikea puoli on leveä, jonkin verran kivikkoinen koski. Vasen puoli sen sijaan on kapea ja voimakasvirtainen, ja loppuosassa on koko uoman levyinen stoppari, jossa pystyy harjoittelemaan freestyleliikkeitä.

TULVAJOET

Keski-Suomessa on myös jokia, joilla pystyy melomaan vain kevättulvien tai pitkien sadejaksojen aikaan. Näiden tulvajokien melonta-aika saattaa olla jopa vain pari viikkoa, ja melontakelpoisuus vaihtelee paljon vedenkorkeuden mukaan. Tulvajoella melominen edellyttää aina hyviä koskimelontaitoja, sillä kapeissa koskissa virran voimakkuus on yllättävän kova, laskulinjat tarkkoja ja laskulinjalta lipeäminen saattaa johtaa vaaratilanteeseen. Talven jäljiltä koskessa saattaa olla kaatuneita puita, jääkansia tai muita esteitä, ja näiden varalta on pystyttävä tarvittaessa melomaan pois virrasta. Jos koko koskea ei näe kajakista käsin, on syytä tehdä ennakkotarkastus rannalta.

Tulvaretkillä saha on monesti tarpeellinen lisävaruste. Oman lisänsä keväisille jokiretkille tuo kelirikko, eikä autolla välttämättä pääsekään suunniteltuun lastauskohtaan. Näille retkille onkin suunniteltava riittävän väljä aikataulu. Kun näihin erikoispiirteisiin lisätään talven jäljiltä kuollut luonto, jääkylmä vesi ja hyvällä onnella lämmin kevätaurinko, onkin elämysretken ainekset kasassa!

SAARIJÄRVEN MAHLUJÄRVEN eteläpäähen laskeva, ja Konttimäeltä lähtevä Konttijoki on ehkä melonta-ajankohdaltaan tarkin joki, mutta oikeaan aikaan ja hyvään vedenkorkeuteen osunut retki palkitsee kyllä vauhdikkailla ja pitkilläkin osuuksilla keskellä korpikuusikkoa. Joen koskista löytyy myös pari stopparia, jotka vedenkorkeudesta riippuen saattavat jopa kaataa melojan. Konttijoki on pikapyrähdyksellä voimakkaimmin laskeva osuus on vain muutaman kilometrin mittainen.

Uurainen-Multia -tien alittavan **PENGER-JOEN** melonta aloitetaan yleensä maantiesilän kupeesta ja lopetetaan noin yhdeksän kilometrin jälkeen Vanhanmyllynkosken alapuoliseen suvantoon. Matkalle sopii I-III-luokan koskia, välillä vähän pidempää laskettua, jokimelontaa ja Vanhanmyllynkoski, jonka alussa olevan pudotuksen jälkeisestä stopparista on joskus päästy pois vasta heittoköyden avustamana.

Uuraisilla virtaava **ISOJOKI**, jolla voi tehdä aloituspaikasta riippuen 8:n tai 10 km:n pituisen retken. Maisemat vaihtelevat metsiköstä viljelymaihin, ja vaikka joki välillä muistuttaa ehkä hieman isompaa ojaa, niin matkalta löytyvistä I-III-luokan koskista saa kyllä hyvät kydyt.

Tikkakoskelta Puuppolaan virtaava **AUTIOJOKI** käy myös tulvajokien sarjaan. Alkuosan joki kulkee metsässä, ja loppuosaa melotaan joen serpentiinimäisen kiemurte-lun vuoksi loputtomalta tuntuvalta peltoaukeamalla. Joessa on kaksi noin 50-metristä koskea, joista ensimmäisen joutuu kiertämään joen yli menevän matalan kävelysil-lan vuoksi, jälkimmäisessä koskessa silta on hieman ylempänä ja vedenkorkeudesta riippuen lasku voi kumartaa onnistua. Vaikka kosket onkin kierrettävissä, on kypärän käyttö suositeltavaa, sillä paikka paikoin joen yli on kaatuneita puita.

Kajakkimalleja

INTIAANIKANOOTTI

Eri pituisia ja erilaisiin käyttötarkoituksiin erilaisilla rungon muodoilla.

RETKIKAJAKKI

Suunniteltu pitkille melontamatkoille, jolloin tarvitaan kompromissi kajakin nopeuden ja kajakiin mahtuvien retkeilyvarusteiden välillä. Pituus noin 5 m, leveys 54–60 cm.

MERIKAJAKKI

Merikajakki on retkikajakki, joka on suunniteltu käyttäytymään hyvin meren aallokossa ja pitämään suuntansa. Pituus noin 5,0–5,8 m, leveys 52–60 cm. Merikajakissa on usein peräsin tai nostoevä.

KUNTOKAJAKKI

Kevyt ja nopea kajakki, johon ei mahdu paljon kuormaa. Siinä on tyypillisesti peräsin.

KOSKIKAJAKKI

Ertysisesti koskissa melontaan suunniteltu lyhyt kajakki.

SLALOMKAJAKKI

Koskipujotteluun tarkoitettu kajakki.

POOLOKAJAKKI

Kanoottipoolon pelaamiseen tarkoitettu lyhyt tylppäpäinen kajakki.

FREESTYLEKAJAKKI

Lyhyt koskikajakki, joka on tarkoitettu kosken kuohuissa temppuilemiseen.

RATAKAJAKKI

Mahdollisimman nopea kajakki, jolloin esimerkiksi vakaudesta on tingitty.

AVOKAJAKKI

Lyhyt ja leveä, ja sen istuma-aukko on tavallista kajakkia huomattavasti suurempi.

SIT-ON-TOP -KAJAKKI

Kerrosrakenteinen, usein kalastukseen tarkoitettu ns. päällä istuttava kajakki. Etelän lomilla näihin voi törmätä myös.

PACKCRAFT

Kokoonpantava ilmatäytteinen kajakki.